

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 226 - לפרשת יתרו תשפ"ו

וַיִּבֹא יִתְרוֹ חֵתַן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ

(יח, ה)

מדוע הבנים נכתבו

לפני אשת משה?

אבן עזרא: התורה כתבה את הדרך הראויה להליכה, יתרו הלך ראשון, אחריו בני משה ואחריהם ציפורה אשת משה. **רש"ר הירש:** התורה כותבת את הדברים כהווייתם מבחינת משה. רשימת בני המשפחה פותחת בחותנו, ובסוף הרשימה באה אשתו האהובה, בבחינת 'אחרון אחרון חביב', ולכן הבנים נכתבו לפני האשה. **מלבי"ם:** הקדים את בניו לחשיבותם בעיני משה. ובפרט למאן דאמר שיתרו בא לאחר מתן תורה, שמאז פירש משה מאשתו.

מעוניינים לקבל רעיון יומי לפרשת השבוע? שלחו את המילה 'רעיון' למייל Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

שְׂרֵי אֲלָפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים

(יח, כא)

וְשְׂרֵי עֶשְׂרֵת

מדוע כמות כה גדולה של שרים?

רש"ר הירש: בחירי עם אלו לא התמנו רק לשבת בדין, אלא הוטל עליהם גם להפיץ תורה בעם, כך שהמצוות שניתנו למשה הובאו באמצעותם לידיעת העם, ומהם למד העם להבינם ולשומרם.

הַכֹּהֲנִים הַנִּגְשִׁים אֶל ה' יִתְקַדְּשׁוּ

(יט, כב)

מדוע הכהנים מוזהרים במיוחד?

רש"ר הירש: בחירי עם אלו לא התמנו רק לשבת בדין, אלא הוטל עליהם גם להפיץ תורה בעם, כך שהמצוות שניתנו למשה הובאו באמצעותם לידיעת העם, ומהם למד העם להבינם ולשומרם.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים (כ, א)

מי אמר את עשרת הדברות?

בכור שור: (בשם רבי יוסף קרא), את שתי הדברות הראשונות 'אנכי' ו'לא יהיה לך' כביכול הוא עצמו דיבר אליהם, מ'לא תשא' ואילך כאילו דיבר על ידי שליח. **חזקוני:** בתחילה הקב"ה אמר את כל התורה בבת אחת ובדיבור אחד. משלא הבינו בניו, חזר המפרש ופירש כל דיבור ודיבור בפני עצמו כדי שיבינו ישראל. **ספורנו:** הקב"ה אמר להם את כל עשר הדברות, כפי שכתוב 'אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר ה' אֶל כָּל קְהֵלְכֶם בְּהָר'.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי תורה לפרשת יתרו? לחצו כאן

וְאֵת שְׁנֵי בָנָיָהּ אֲשֶׁר שָׂם... (יח, ג)

מדוע נכתב 'שני בניה', ולא 'בניו'?

הנצי"ב מוולוז'ין: ללמד שהיא טרחה וגידלה אותם, ולכן בניה הם המקשרים אותה למשה גם לאחר שילוחיה. **מהרי"ל דיסקין:** אם היה כתוב 'בניו', היה משמע שהם בניו של יתרו, ולא של משה.

וְהָיוּ נִכְנְיִם לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי (יט, יא)

משנכתב בפסוק הקודם 'וקדשתם', מדוע הוסיפה התורה 'והיו נכננים'?

אבן עזרא: שלא יישנו בהם בלילה, כדי שישמעו את קול ה' בבקר, כמנהג הכהן הגדול ביום כיפור.

ספורנו: הפסוק הקודם עסק בהכנה הרוחנית והנפשית. פסוק זה עוסק בהכנת הגוף, שיהיה טהור.

וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ (ט, ח)

מאחר שדיבר, (בפסוק הקודם), עם זקני העם, מדוע 'כל העם יחדו' ענו?

רמב"ן: משה אמר את הדברים לזקנים, כשבני ישראל שמעו אותם, ולא המתו בתשובת הזקנים, אלא 'וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם יַחְדָּו... נַעֲשֶׂה'.

רלב"ג: משה אמר את הדברים לזקנים. הם הגישו את הדברים לכל העם, שהגיבו ואמרו 'נַעֲשֶׂה'.

לקבלת העלון שלחו את המילה 'מעוניין' או לחצו כאן
office@shaalti.co.il 052-9453811

כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ... לְמַעַן יֵאָרְכוּן יָמֶיךָ (כ, יב)

מדוע בכיבוד הורים ניתן שכר גבוה?

אברבנאל: בהיות האדם גומל חסד לאביו ולאמו שהטיבו עמו ונתנו לו את מציאות חייו וגידולו, יהיה שכרו שיאריך ימים על האדמה ואת המציאות וההוויה שעשו לו אבותיו, הוא יעצים ויגדיל כשיאריך ימים ושנים בעולם הזה ויהיו לו בנים ובני בנים.

וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת (כ, טו)

איך ניתן לראות קולות?

רבינו בחיי: 'רֹאִים' מלשון השגה, כדוגמת 'רָאָה רִים בְּנִי', שהרי קול וריח אינם נראים **ספורנו:** היתה זו ראייה שכלית והבנה, כדוגמת 'וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה'. בני ישראל התבוננו בענין הקולות שלא יוכלו לסבלם.

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ (כ, ב)

מדוע הקב"ה דיבר בלשון יחיד, 'אֱלֹהֶיךָ, ולא אמר 'אלוקיכם'?

רבי חיים פלטיאל: הקב"ה צפה שיהיו יחידים שיבטלו חלק מהמצוות (כגון מיכה שביטל את 'אנכי', ירבעם שביטל את 'לא יהיה לך', אבשלום שביטל את 'כבד את אבִיךָ', יואב שביטל את 'לא תרצח', אחאב שביטל את 'לא תחמוד'), וכדי לחייבם באופן אישי, שיחושו שזה נוגע אליהם, כתב בלשון יחיד.

לֹא תִרְצַח, לֹא תִנְאַף, לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה בְּרֵעֶךָ עַד שֶׁקָּר, לֹא תַחֲמֹד... (כ, יג-יד)

10 הדברות מחולקים לשני חלקים: חמש דברות בכל אחד משני לוחות הברית. על לוח אחד כתובות המצוות שבין אדם למקום, ובלוח השני כתובות מצוות שבין אדם לחברו. חמש הדברות הראשונות ארוכות וגדושות תוכן: "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך...", "לא יהיה לך...", וכן הדברות השלישית, הרביעית והחמישית. לעומת זאת, בלוח השני, כתובות חמש הדברות השניות בקיצור נמרץ: "לא תרצח", "לא תנאף", "לא תגנב".

מדוע אין "פרופורציה" בין הלוחות, הלוח הראשון מלא, ולעומתו הלוח השני, השמאלי קצר וכמעט ריק?

מתרץ ה'מבי"ט': הקב"ה רצה שעל הלוח השני יהיו כתובות רק מעט מילים.

מדוע? כדי שאותיות "לא תרצח" ו"לא תגנב" יהיו גדולות יותר ובולטות יותר.

הקב"ה חפץ שהחלק של "בין אדם לחברו" יהיה גדול, שייראה היטב, ויהיה ניכר לכולם.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי'
אין יותר שאלות!

הרב חגי ולוסקי
מציג
פריצת דרך
בלימוד
פרשיות
התורה

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

או לחצו כאן
או באתר
'תורתך שאלתי'

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם